

Parlamentul
Republicii Moldova

Deputat în Parlamentul Republicii Moldova

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ A REPUBLICII MOLDOVA

str. Alexandru Lăpușneanu nr. 28, Chișinău MD 2004, Republica Moldova

SESIZARE

prezentată în conformitate cu articolul 135 alin. (1), lit. h) din Constituția Republicii Moldova, articolul 25 lit. g) din Legea nr. 317-XIII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și articolele 38 alin.(1) lit. g) și 39 din Codul Jurisdicției Constituționale nr. 502-XIII din 16 iunie 1995

Semnatarii sesizării

Deputați în Parlamentul Republicii Moldova:

Digitally signed by Plîngău Dinu
Date: 2021.03.30 15:11:31 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Dinu PLÎNGĂU

Maria CIOBANU

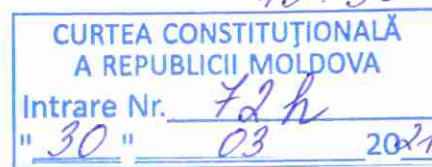
Liviu VOVC

Digitally signed by Vovc Liviu
Date: 2021.03.30 15:14:39 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Data:

30 martie, 2021

I – AUTORUL SESIZĂRII

1. Numele/Denumirea: **Dinu**
2. Prenumele: **Plîngau**
3. Funcția: **Deputat în Parlamentul Republicii Moldova**

II – OBIECTUL SESIZĂRII

Prin prezenta sesizare, în temeiul prevederilor art. 135 alin. (1) lit. "h" din Constituție, art. 4 lit. "h" din Codul Jurisdicției Constituționale se solicită exercitarea controlului de constituționalitate în privința Partidului Politic „ȘOR”.

III – EXPUNEREA PRETINSEI SAU A PRETINSELOR ÎNCĂLCĂRI ALE CONSTITUȚIEI, PRECUM ȘI A ARGUMENTELOR ÎN SPRIJINUL ACESTOR AFIRMAȚII

Circumstanțele de fapt

1. Istoricul Partidului Politic „ȘOR”, în forma sa ilegală datează cu momentul folosirii acestui partid politic ca entitate juridică de către controversatul om de afaceri Ilan Șor. În această sesizare vom demonstra că partidul politic contestat este doar o unealtă, participând în rând cu beneficiarii entităților respective în acte ilegale ce avea menirea să aducă avantaje personale „grupului criminal organizat” (noțiune preluată din dosarele penale și cererile prezentate de Procuratura Generală), condus de Ilan Șor.
2. Partidul Politic „ȘOR” a fost constituit la 13 iunie 1998 sub denumirea de Mișcarea social-politică Republicană „Ravnopravie”, condus de către Valerii Klimenko.
3. La 21 mai 2015, omul de afaceri Ilan Șor a fost înregistrat în cursa electorală pentru funcția de primar al orașului Orhei din partea Mișcării „Ravnopravie”, în pofida statutului de bănuț pe care-l avea în dosarele deschise pe marginea furtului de la Banca de Economii, Banca Socială și Unibank.

4. Sub pretextul înregistrării în calitate de candidat, Ilan Șor, la 22 mai 2015, obține eliberarea de sub controlul judiciar, iar la 14 iunie 2015, controversatul om de afacere câștigă alegerile fiind ales în funcția de primar al or. Orhei.
5. Contextul politic în urma căruia au fost desfășurate alegerile locale din 2015 a fost profund viciat în urma mai multor scandaluri politice legate de fraudă bancară și de aplicarea selectivă a legislației electorale.
6. Conform raportului final al OSCE privind alegerile locale din 14 și 28 iunie 2015, câteva situații de implementare diferită a aceluiași prevederi legale au stârnit îngrijorări privind aplicarea selectivă a legii. Astfel, conform raportului OSCE, prin care se arată îngrijorarea față de aplicarea selectivă a legii în raport cu diferiți candidați: „Un candidat pentru postul de primar în Orhei, aflându-se în arest, a fost eliberat următoarea zi după ce s-a înregistrat în calitate de candidat, în timp ce alți doi candidați nu au fost admiși să facă campanie electorală, iar primarului în funcție în comuna Ulmu i-a fost anulată înregistrarea după o solicitare din partea organelor de drept, deoarece a fost subiect al investigației penale”.
7. Conform observatorilor naționali, în raportul nr. 4 al Coaliției civice pentru alegeri libere și corecte, pentru perioada de 15-24 iunie 2015, au fost depistate mai multe încălcări ale legislației comise de către candidatul la funcția de primar al or. Orhei și partidul din numele căruia candida la funcția de primar. Astfel, observatorii naționali au sesizat cel puțin 2 concerte și focuri de artificii neraportate. Unul din concertele raportate de observatorii Promo-lex a fost organizat pentru celebrarea activității unei echipe de fotbal din or. Orhei, a cărui proprietar era Ilan Șor, candidatul la funcția de primar. La acest eveniment fiind prezent candidatul la funcția de primar, Ilan Șor, iar evenimentul a purtat un mesaj electoral. La acest concert au evoluat artiști celebri precum: Zdob și Zdub, A. Ursu, I. Istrati, A. Lazariuc, Jasmin, F. Kirkorov și Connect-R.
8. Prin cele de mai sus se reconfirmă ideea precum că partidul și expunerea politică au fost folosite drept teme pentru a se exonera de la consecințele juridice, iar faptele penale care au fost imputate lui Ilan Șor, fiind catalogate de cel din urmă drept presiuni politice.
9. În acele momente, Ilan Șor, având statut de bănuț în dosarul fraudei bancare înțelege avantajele implicării politice pentru a se exonera de la anumite consecințe juridice și la 19 iunie 2016, Ilan Șor, a fost ales în calitate de președinte al Mișcării Ravnopravie. Noul lider al Mișcării „Ravnopravie”, Ilan Șor, aflat în arest la domiciliu, s-a adresat delegaților la Congres prin intermediul avocaților săi și a menționat despre reformarea structurii politice.
10. Sub conducerea noului președinte, în vara-toamna anului 2016, conform site-ului partidului contestat, a fost elaborat un plan de reformare radicală a organizației politice și sporirea semnificativă a influenței sale politice.
11. Deși, au fost anunțate planuri ambițioase, programul partidului rămâne neschimbat și are o singură pagină¹, arătând că adevărata intenție a partidului nu este nimic altceva decât de a asigura o oarecare protecție politică și nu doar pentru un grup de persoane care la ziua de azi sunt figuranți în dosare penale intentate de procuratură.

---

¹ <http://partidulsor.md/program.html>

12. Din 2015, odată cu venirea controversatului om de afaceri Ilan Șor în politică, Partidul Politic „ȘOR” comite mai multe ilegalități documentate de către CEC și confirmate de instanța de judecată. Astfel, în toate scrutinele electorale la care a participat partidul respectiv, au fost constatate mai multe încălcări la care vom face trimitere mai jos.
13. Conform scrisorii nr. 8/3751 emisă de către CEC, au fost depistate și confirmate următoarele încălcări:
- Urmare a examinării contestației nr. CEC- 10/27 din 19 octombrie 2016 depusă de candidatul la funcția de Președinte al Republicii Moldova, Silvia Radu, prin hotărârea nr. 435/2016, Comisia a constatat existența temeiului de a declanșa procedura de solicitare Curții de Apel Chișinău de a examina cererea depusă de anulare a înregistrării candidatului Inna Popenco, din partea Partidului Politic „ȘOR”, deoarece documentele/probele prezentate denotau utilizarea intenționată de către concurentul electoral menționat a mijloacelor bănești nedeclarate;
  - La data de 9 aprilie 2019, Comisia Electoral Centrală a adoptat hotărârea nr. 2444, cu privire la sesizarea nr. CEC-7/1746 din 20 februarie 2019 a domnului Valeriu Munteanu, candidat la funcția de deputat în circumscripția electorală uninominală nr. 18, mun. Orhei, din partea Blocului electoral „ACUM Platforma DA și PAS”, prin care a constatat încălcarea prevederilor art. 41 alin. (3) lit. e), din Codul electoral la finanțarea campaniei electorale pentru alegerile parlamentare din 24 februarie 2019 a Partidului Politic „ȘOR” în privința sumei de 2090000,0 lei;
  - În perioada alegerilor parlamentare noi din 15 martie 2020, examinând sesizarea depusă de Partidul Liberal, Comisia Electoral Centrală, prin hotărârea nr. 3791/2020, a constatat că sursele financiare folosite pentru organizarea transportului alegătorilor în scopuri electorale nu au fost declarate în rapoartele financiare ale Partidului Politic „ȘOR”, pentru situația din 14, 21 și 28 februarie 2020. Respectiv, aceste cheltuieli au fost achitate din alte fonduri, și nu din mijloacele financiare acumulate în contul cu mențiunea „Fondul electoral”, fapt ce confirmă obiectiv încălcarea de către concurentul electoral Partidul Politic „ȘOR” a prevederilor art. 41 alin. (4) din Codul electoral, ceea ce prezintă temei pentru anularea înregistrării în condițiile art. 75 alin. (5) din Codul electoral a candidatului Partidului Politic „ȘOR”, Balinschi Vitalie. Finanțarea transportului alegătorilor a fost efectuat în folosul Partidului Politic „ȘOR” în scopul efectuării agitației electorale de către Asociația Obștească „Pentru Orhei”, care este o organizație necomercială;
  - La data de 13 martie 2020 (dosarul nr. 3ra-536/20), Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al CSJ a admis acțiunea în obligare a CEC și a obligat Consiliul electoral al circumscripției electorale uninominale Hîncești nr. 38 să emită o hotărâre de anulare a înregistrării candidatului la funcția de deputat desemnat de Partidul Politic „ȘOR”;
  - La data de 4 martie 2020, CEC adoptă hotărârea nr. 3779, prin care Comisia:
    - a) A avertizat Partidul Politic „ȘOR” pentru încălcarea art. 41 alin. (4) din Codul electoral și anume: pentru ne reflectarea tuturor cheltuielilor pentru activitatea grupului de inițiativă din contul bancar;

- b) A avertizat Partidul Politic „ȘOR” pentru depășirea plafonului stabilit la pct. 1 al hotărârii CEC nr. 3556 din 13 ianuarie 2020 „Cu privire la stabilirea plafonului general al mijloacelor financiare ce pot fi virate în contul „Destinat grupului de inițiativă” și nerespectarea art. 41 alin. (2) lit. d) din Codul electoral;
- c) A lipsit Partidul Politic „ȘOR” de alocațiile de la bugetul de stat la finele anului 2020.
14. Din cele relatate supra, observăm că Partidul Politic „ȘOR” recidivează în încălcarea legislației electorale și comite abateri de la legislație în fiecare scrutin electoral la care participă.
15. Mai sus este dovada folosirii mijloacelor ilegale pentru întărirea influenței politice, fapt ce contravine principiului statului de drept. Or, odată cu implicarea acestui partid și beneficiarilor acestui partid în politică a devenit celebră și fraza: „A furat, dar ne dă și nouă”. O mostră de atitudine ce confirmă folosirea corupției politice în scopuri de grup și compromiterea puterilor sistemului legislativ și judecătoresc. Prin promovarea la modul cel mai serios a ideii că a fura este bine, iar dacă furi mult poți deveni și deputat este un act ce intră în contradicție cu principiile constituționale și distruge sistemele apărute de Constituție.
16. În numeroase rânduri, atât în rapoartele instituțiilor de drept ale statului, în dosarele penale deschise pe numele beneficiarilor Partidului Politic „ȘOR”, cât și în rapoartele comisiilor speciale de anchetă ale Parlamentului Republicii Moldova, despre Ilan Șor se vorbește în termeni de lider a unui grup de crimă organizată.
17. În această ordine de idei, practic toată conducerea partidului contestat este suspectată de comiterea diferitor crime.
18. Astfel, Procuratura General a solicitat prin cereri argumentate ridicarea imunității parlamentare pentru următorii deputați ai Frațiunii Partidului Politic „ȘOR”:
- La data de 15 august 2019, Procurorul General interimar, Dumitru Robu, solicită Parlamentului ridicarea imunității deputatului și președintelui Partidului Politic „ȘOR”, Ilan Șor, cercetat penal într-un dosar privind abuzul de serviciu în interesul unui grup criminal organizat, fiind legat de fraudă bancară.
  - La data de 16 septembrie 2019, Procurorul General interimar, Dumitru Robu, vine la Parlament pentru a solicita ridicarea imunității deputatului în Parlamentul Republicii Moldova și vice-președintelui Partidului Politic „ȘOR”, Marina Tauber. În aceeași zi Parlamentul la solicitarea Procurorului general interimar a votat ridicarea imunității a deputatului Frațiunii Partidului Politic „ȘOR”, Reghina Apostolova, candidat la funcția de primar al mun. Chișinău din partea partidului respectiv în cadrul alegerilor locale noi din 20 mai 2018. Amintim că Reghina Apostolova nu a putut candida la funcția de primar general al mun Chișinău pe motiv că s-ar fi constat încălcarea prevederilor art. 39 și 41 din Codul Electoral.
  - La data de 19 septembrie 2019, Procurorul general interimar, Dumitru Robu s-a adresat Parlamentului cu cererea privind ridicarea imunității deputatului Frațiunii Partidului Politic „ȘOR”, Petru Jardan, suspectat de spălare de bani în proporții deosebit de mari. La 20 septembrie 2020, Parlamentul votează pentru ridicarea imunității.

- La data de 19 martie 2021, Procurorul General, Alexandr Stoianoglo, se adresează cu 3 cereri pentru încuviințarea ridicării imunităților a doi deputați ai Partidului Politic „ȘOR”. Prima cerere este pentru încuviințarea ridicării imunității deputatului Petru Jardan, suspectat de abuz de serviciu. Prin celelalte două se solicită ridicarea imunității deputatului Denis Ulanov Partidului Politic „ȘOR” suspectat de comiterea escrocheriei și spălării de bani.
  - La data de 22 martie Parlamentul Republicii Moldova votează ridicarea imunității celor doi deputați, Petru Jardan și Denis Ulanov.
19. Astfel, constatăm că practic toată conducerea partidului respectiv este suspectată sau are diferite statute de la bănuiri la învinuiri de comiterea diferitor crime, ceea ce demonstrează că partidul este nimic altceva decât o unealtă în interesul unor persoane certate cu legea pentru a avea influență, informații sau pentru a avea pârghii pentru a tergiversa investigarea sau sancționarea pentru diferite fapte a beneficiarilor acestui partid, care mai poate fi calificat și ca un grup de crimă organizată. Cel puțin asta se menționează, cu referire la președintele partidului contestat și la diferiți membri din conducerea partidului respectiv că ar fi parte dintr-un grup de crimă organizată.
  20. Acest partid este implicat în diferite scandaluri politice și acuzat de coruperea deputaților și aleșilor locali.
  21. Astfel, conform rezultatelor alegerilor parlamentare din 24 februarie 2019, Partidul Politic „ȘOR” a intrat în Parlament cu 7 mandate. La scurt timp, la acest partid mai aderă doi deputați din Partidul Democrat, Violeta Ivanov și Vladimir Vitiuc. Totodată, în Parlament a fost creată Platforma „Pentru Moldova” din deputați plecați de la Partidul Democrat și s-au alipit Frațiunii „ȘOR”.
  22. Această transformare bruscă a viziunilor deputaților a fost precedată de sesizări la procuratură și declarații șocante despre coruperea deputaților.
  23. Astfel, la data de 25 mai 2020, Procuratura Generală confirmă că există un dosar penal pentru tentativă de corupere a deputaților. Despre acest lucru a declarat pe atunci și Președintele Republicii Moldova, Igor Dodon.
  24. Astfel, Igor Dodon a declarat că „Au fost încercări de a discuta cu deputații socialiști, cu oferte de 400-500 de mii de euro. Le-au spus că trebuie să treacă la Pro Moldova sau la Partidul Șor”².
  25. Ex-prim ministrul Republicii Moldova, liderul Partidului Democrat, Pavel Filip a declarat că pentru coruperea deputaților s-ar fi cheltuit peste 10 milioane de euro. Acesta a mai declarat că a sesizat procuratura și CNA pentru a investiga aceste lucruri.
  26. Ex-vicepreședintele PDM, Eugeniu Nichiforciuc, susține că deputații care au părăsit Partidul Democrat ar fi fost plătiți cu 150-250 de mii de euro, plus plata lunară de 5000 euro³.

² <https://agora.md/stiri/71704/socialistilor-care-ar-fi-fost-abordati-pentru-a-parasi-psrm-li-sar-fi-propus-400500-de-mii-de-euro-dodon-sunt-deschise-cauze-penale>

³ <https://agora.md/stiri/68429/nichiforciuc-despre-deputatii-care-au-parasit-pdm-se-vorbeste-ca-ar-fi-primit-150250-de-mii-de-euro-plus-plata-lunara-de-5000-de-euro>

27. Deși au fost sesizate organele de drept pe faptul coruperii deputaților, procuratură menționează că asemenea fapte sunt foarte greu de demonstrat și din aceste considerente sau din considerente politice, anchetele nu au finalitate.
28. La acest capitol menționăm că Parlamentul Republicii Moldova a adoptat și o declarație prin care a condamnat traseismul politic, însă acest traseism condamnat de Parlament nu s-a oprit, ci din Parlament s-a răspândit și în localitățile Republicii Moldova, fiind sesizate cazuri de corupere a aleșilor locali.
29. Astfel, Platforma Demnitate și Adevăr a sesizat Procuratura Generală pe faptul coruperii primarului satului Pelinia, r. Drochia, care a aderat la Partidul Politic „ȘOR”. Acest caz departe nu-i unicul când primarii sau consilieri locali sunt acuzați că ar fi trecut la PPȘ în schimbul unor „recompense”.
30. Cele menționate mai sus demonstrează promovarea corupției politice la nivel național și discreditarea pluralismului politic și statului de drept în forma prevăzută de Constituția Republicii Moldova.
31. La data de 8 iulie 2019, Parlamentul Republicii Moldova adoptă Hotărârea privind recunoașterea caracterului captiv al statului.
32. Această Hotărârea este rezultatul crizei politice fără precedent, soldată cu existența a dualității de puteri în Republica Moldova, două Guverne care exercitau puterea din numele poporului, ce a durat între 7-14 iulie 2019.
33. Toate statele lumii au recunoscut Parlamentul Republicii Moldova în defavoarea regimului Plahotniuc care prin forță și proteste organizate contra cost a încercat să mențină puterea în stat.
34. Partidul Politic „ȘOR” conform informațiilor oferite de MAI și SIS a fost implicat în tentativa de uzurpare a puterii de stat prin acțiuni de aducere a protestatarilor contra cost ce au blocat toate instituțiile statului.
35. Pe acest fapt a fost pornită o cauză penală conform informațiilor de la Procuratura Generală și se află în etapa de investigație a tuturor circumstanțelor.
36. Astfel, Partidul Politic „ȘOR” pe lângă faptul că beneficiarii partidului fac parte dintr-un grup criminal organizat ce au încălcat legislația electorală în toate scrutinele în care a participat și este acuzat de coruperea deputaților și aleșilor locali, este acuzat și investigat de către procuratură pentru tentativa de uzurpare a puterii de stat.
37. La data de 20 iulie 2018, mai multe organizații din domeniul protecției drepturilor omului au cerut Procuraturii Generale să investigheze declarațiile făcute de Președintele Partidului Politic „ȘOR”, sub aspectul incitării la ură.⁴
38. Acesta a declarat următoarele: *„Я обещаю: Они у меня будут висеть на Арке. Каждый. И Каждый будет делать с ними, что посчитает нужным. Потому что, они негодяи. Сволочи, негодяи, паскуды. Задавим их, задушим!»*; *«Вы – негодяи и твари, и мы вас задушим!»*; *«Они, я не побоюсь этого слова, животные и мы их накажем»*; *«Запомните, мы вас будем ждать везде: у дома, в темных переулках и соседям расскажем, кто вы такие на самом деле»*; *«Замочим их в сортире»*;

---

⁴ <https://anticoruptie.md/ro/stiri/mai-multe-ong-uri-solicita-procuraturii-generale-sa-investigheze-declaratiile-facute-de-ilan-sor-sub-aspectul-incidentarii-la-ura>

«Закатаем в асфальт»; «Мы будем их давить как последних мышей под плитус, чтобы эти твари прятались от нас»

39. Această declarație a fost făcută în adresa opoziției politice și a jurnaliștilor incomozi. Este o amenințare ce poate fi calificată ca fiind una care instigă la ură, fiind împotriva principiilor acceptării pluralismului politic, de opinii și împotriva statului de drept.

40. MAGAZINE SOCIALE

Cumpărături la magazinele sociale „MERIȘOR” au loc doar în baza unor „carduri-speciale”, eliberate de Partidul Politic „ȘOR”, în așa mod s-ar corupe alegătorii prin intermediu acestor magazine sociale.

Admisibilitatea sesizării

41. Prezenta sesizare este depusă în conformitate cu art. 135, alin. (1), lit. h) din Constituția Republicii Moldova, art. 25 lit. g) din Legea nr. 317-XII din 13 decembrie 1994 cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 alin. (1), lit. g) din Codul Jurisdicției Constituționale.

42. Menționăm că prin această sesizare se contestă constituționalitatea Partidului Politic „Șor”, care prin acțiunile și scopurile sale lezează principiul statului de drept, fapt ce intră în contradicție cu prevederile art. 1 alin. (3) și 41, alin. (4) din Constituția Republicii Moldova.

43. Prin cele expuse mai sus, sesizarea în cauză este admisibilă sub aspectul controlului de constituționalitate.

Acuzații de neconstituționalitate

44. În circumstanțele speței, expuse *supra*, acuzațiile de neconstituționalitate a Partidului Politic „ȘOR” sunt orientate în vederea faptului că prin scopurile și acțiunile acestui partid sunt lezate prevederile art. 1 alin (3) și 41, alin. (4) din Constituția Republicii Moldova.

45. Or, acuzațiile de neconstituționalitate se referă la faptul că prin existența acestui partid, prin acțiunile și scopurile promovate de către acesta este atins și încălcat principiul statului de drept.

Încălcarea art. 1 alin. (3) coroborat cu art. 41 alin. (4) din Constituția Republicii Moldova

Încălcarea principiului legalității

46. În accepțiunea Curții Constituționale, principiul legalității are drept consecință obligativitatea respectării legilor, această exigență fiind impusă nu doar indivizilor sau persoanelor juridice private, ci și autorităților și instituțiilor publice. În măsura în care legalitatea vizează actele agenților publici, este important ca aceștia să acționeze în limita atribuțiilor care le-au fost acordate. (HCC 22/2015)

47. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea privind partidele politice, partidele politice, fiind institute democratice ale statului de drept, promovează valorile democratice și pluralismul politic, contribuie la formarea opiniei publice, participă, prin înaintarea și susținerea candidaților, la alegeri și la constituirea autorităților publice, stimulează participarea cetățenilor la alegeri, participă, prin reprezentanții lor, la exercitarea în mod legal a puterii în stat, desfășoară alte activități ale activității în conformitate cu legea.
48. Conform art. 1 alin. (3) din Constituție, Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.
49. **Statul de drept** se caracterizează prin: supremația legii, realizarea strictă a legii de către toți (funcționari, instituții, partide, cetățeni, etc.), democrația constituțională, separația puterilor în stat.
50. Urmând logica exigențelor de constituționalitate impuse în raport cu exercitarea prerogativelor constituționale de către partidele politice, în speță cu ocazia adoptării Codului Electoral, Contravențional, Penal sau Legii privind partidele politice, Partidul Politic „ȘOR” a avut obligația constituțională desprinsă din interpretarea art. 1 alin. (3) și din art. 41 alin. (4) din Constituție să beneficieze nu doar de drepturi, ci să respecte obligațiile impuse de legislația națională, astfel încât să nu fie atinse prevederile constituționale ce pot avea ca efect radierea forțată a partidului politic pentru încălcarea principiului statului de drept.
51. Astfel, potrivit art. 75, alin. (1) din Codul Electoral, persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.
52. Pentru încălcarea legislației electorale, CEC sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica concurenților electorali următoarele sancțiuni:
- a) Avertisment;
  - b) Anularea înregistrării grupului de inițiativă;
  - c) Lipsirea de alocații de la bugetul de stat;
  - d) Intentarea procesului contravențional;
  - e) Solicitarea anulării înregistrării concurentului electoral.
53. Conform scrisorii CEC, anexată la sesizare, sunt constatate mai multe încălcări ale legislației în vigoare de către Partidul Politic „ȘOR” și aplicarea mai multor sancțiuni. Aplicarea acestora în mod constant denotă faptul că partidul respectiv recidivează și nu ține cont de a se adapta la respectarea rigorilor legale.
54. Cele mai des întâlnite cereri prin care a fost sesizată Comisia Electorală Centrală se referă la utilizarea de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedeclarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral.
55. Conform dosarele prezentate de către Procuratura Generală la Parlament, mai mulți lideri ai Partidului Politic „ȘOR” sunt suspectați de implicarea în fraudă bancară, iar utilizarea surselor financiare neraportate în perioade pre-electorale și

în campaniile electorale ar putea avea o proveniență ilegală, fapt ce poate fi confirmat sau infirmat de către organele de drept ale statului.

56. Totodată, au fost mai multe sesizări în cadrul diferitor scrutine electorale în care partidul Politic „ȘOR” a fost acuzat de încălcarea articolelor 181¹ și 181² din Codul Penal.
57. Astfel, menționăm că Partidul Politic „ȘOR” a încălcat în mai multe cazuri legislația Republicii Moldova:

Codul Electoral:

- **Încălcarea prevederilor art. 41 din Codul Electoral** ce prevede:
Condițiile și modul de susținere financiară a campaniilor electorale

(1) Pentru finanțarea activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă și a campaniilor electorale pot fi utilizate doar resurse financiare provenite din activitatea de muncă, de întreprinzător, științifică sau din cea de creație, desfășurată pe teritoriul Republicii Moldova.

(2) Finanțarea directă și/sau indirectă a grupurilor de inițiativă, precum și susținerea materială prin alte forme a campaniilor electorale ale concurenților electorali de către persoane fizice sau juridice se efectuează cu respectarea următoarelor condiții:

a) concurentul electoral deschide la bancă un cont cu mențiunea „Fond electoral”, transferând în el mijloace financiare proprii, precum și alte mijloace bănești primite în condițiile legii de la persoane fizice cetățeni ai Republicii Moldova ori de la persoane juridice din țară și anunță Comisia Electorală Centrală despre persoana responsabilă de finanțele sale (trezorierul). Candidații în alegeri nu pot fi desemnați trezorieri;

b) contul cu mențiunea „Fond electoral” poate fi deschis și pînă la înregistrarea concurentului electoral, cu condiția ca orice încasări și cheltuieli de pe acest cont să se facă doar după înregistrarea concurentului electoral;

c) concurentul electoral care nu-și deschide un cont la bancă cu mențiunea „Fond electoral” informează despre aceasta Comisia Electorală Centrală și desfășoară doar activități de campanie sau promovare electorală ce nu implică cheltuieli financiare;

d) plafonul general al mijloacelor financiare ce pot fi transferate pe contul „Fond electoral” al concurentului electoral se stabilește de către Comisia Electorală Centrală, luînd ca bază de calcul un coeficient înmulțit cu numărul de alegători din circumscripția electorală în care au loc alegerile;

e) plafoanele donațiilor din partea persoanelor fizice și juridice în contul „Fond electoral” pentru o campanie electorală constituie 50 și, respectiv, 100 de salarii medii lunare pe economie stabilite pentru anul respectiv;

f) persoanele juridice pot vira mijloace bănești pe contul „Fond electoral” numai prin transfer, împreună cu o notă informativă despre inexistența cotei de stat, străine sau mixte în capitalul social și cu o declarație pe propria răspundere privind lipsa restricțiilor prevăzute la lit.d);

g) persoana juridică care transferă mijloace bănești pe contul „Fond electoral” îi va informa pe acționarii sau pe membrii săi despre operațiunile astfel efectuate;

h) donațiile oferite în numerar de către persoanele fizice se însoțesc de un formular completat care se anexează la documentele contabile ale concurentului electoral susținut. Modelul formularului privind donațiile oferite în numerar se aprobă de Comisia Electorală Centrală;

i) mijloacele financiare din fondul electoral pot fi utilizate numai după declararea lor la Comisia Electorală Centrală sau la consiliul electoral de circumscripție, în cazul candidaților independenți în alegerile locale;

j) mijloacele financiare transferate pe conturile cu mențiunea „Fond electoral” nu pot fi folosite în scopuri personale.

(3) Se interzice finanțarea ori susținerea materială sub orice formă, directă și/sau indirectă, a activității partidelor politice, grupurilor de inițiativă, a campaniilor electorale/ concurenților electorali de către:

a) persoanele juridice din străinătate, inclusiv cele cu capital mixt, de către alte state sau organizații internaționale, inclusiv organizații politice internaționale;

b) cetățenii Republicii Moldova care nu au împlinit vârsta de 18 aniși cetățenii în privința cărora a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară sub forma tutelei;

c) persoanele fizice cetățeni ai Republicii Moldova din veniturile obținute în afara țării;

d) autoritățile publice, organizațiile, întreprinderile, instituțiile publice, alte persoane juridice finanțate de la bugetul public sau care au capital de stat, cu excepția cazurilor în care acordarea de servicii sau susținerea materială este în mod expres prevăzută de legislație;

e) persoanele juridice care, cu un an înainte de începerea perioadei electorale, au desfășurat activități finanțate sau achitate din mijloace (fonduri) publice, precum și de către persoanele juridice cu capital străin sau mixt;

f) persoanele anonime sau în numele unor terți;

g) persoanele fizice care nu sînt cetățeni ai Republicii Moldova;

h) organizațiile necomerciale, sindicale, de binefacere sau religioase.

(4) Toate cheltuielile pentru campania electorală se efectuează din mijloacele de pe contul cu mențiunea „Fond electoral”.

(5) Concurenților electorali li se interzice să ofere alegătorilor bani, să le distribuie fără plată bunuri materiale, inclusiv din ajutoare umanitare sau din alte acțiuni de binefacere.

(6) Prevederile alin.(5) nu se vor aplica în cazul cadourilor simbolice, reprezentînd publicitate electorală sau politică, confecționate din mijloace declarate de pe contul „Fond electoral”, care poartă simbolică concurentului electoral și a căror valoare de piață nu depășește 2 unități convenționale.

(7) Banca în care sînt deschise conturi cu mențiunea „Fond electoral” informează Comisia Electorală Centrală despre mijloacele bănești virate în contul concurenților electorali zilnic ori la cererea Comisiei.

(8) În termen de 5 zile de la începerea perioadei electorale, radiodifuzorii sînt obligați să dea publicității condițiile în care oferă spațiu publicitar (inclusiv prețul/minut) și alte servicii conexe concurenților electorali, informînd Comisia Electorală Centrală și Consiliul Coordonator al Audiovizualului. Comisia Electorală Centrală publică aceste informații pe pagina sa oficială.

(9) Autoritățile și instituțiile publice au obligația să ofere sprijin Comisiei Electorale Centrale și consiliilor electorale de circumscripție în activitatea de supraveghere și control al respectării legislației cu privire la finanțarea campaniilor electorale.

(10) Prevederile prezentului cod referitoare la condițiile, modul, restricțiile și responsabilitatea finanțării campaniilor electorale ale candidaților în alegeri, a concurenților electorali și a referendumurilor se vor aplica corespunzător și grupurilor de inițiativă. Regulamentul privind finanțarea grupurilor de inițiativă pentru colectarea semnăturilor în susținerea unui candidat la funcție electivă sau în vederea inițierii referendumului se aprobă de Comisia Electorală Centrală.

Prevederile acestei norme legale au fost încălcate de către Partidul Politic „ȘOR”, fapt confirmat de către CEC prin scrisoarea anexată la sesizarea în cauză.

- **Încălcarea art. 51 alin. (1) coroborat cu art. 52 alin. (2) din Codul Electoral** care specifică că: „Concurenții electorali participă, pe bază de egalitate, la campania electorală, beneficiază de drepturi egale în folosirea mijloacelor de informare în masă, inclusiv a radioului și televiziunii, finanțate de la buget”. Art. 52 alin. (2) Agitația electorală „Exercițiul acestui drept poate fi supus unor formalități, condiții, restricții sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, ocrotirea sănătății sau protecția moralei, protecția moralei, protecția reputației, apărarea drepturilor altora, pentru împiedicarea divulgării de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești”.

Această normă fiind încălcată de către Partidul Politic „ȘOR”, fiind privilegiat și bucurându-se pe perioada campaniilor electorale de surse financiare neraportate, utilizate în scopul coruperii alegătorilor fapte confirmate de către CEC și care reiese din numeroase plângeri și contestații depuse împotriva formațiunii respective pe perioada campaniilor electorale.

- **Încălcarea art. 75 din Codul Electoral** care prevede următoarele:

Răspunderea juridică

(1) Persoanele fizice și juridice care încalcă prevederile legislației electorale, împiedică exercitarea liberă a drepturilor electorale ale cetățenilor, împiedică activitatea organelor electorale, poartă răspundere în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Pentru încălcarea legislației electorale, Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție poate aplica grupului de inițiativă sau concurenților electorali următoarele sancțiuni:

- a) avertisment;
- b) anularea înregistrării grupului de inițiativă;
- c) intentarea procesului contravențional conform legislației;
- d) lipsirea de alocații de la bugetul de stat, ca sancțiune de bază sau complementară;
- e) solicitarea anulării înregistrării concurentului electoral.

(3) Avertismentul se aplică prin hotărâre a Comisiei Electorale Centrale în cazul oricăror alegeri, precum și prin hotărâre a consiliului electoral de circumscripție – în cazul alegerilor locale.

(4) În cazul aplicării repetate a sancțiunii sub formă de avertisment în cursul unei perioade electorale pentru încălcări privind finanțarea campaniei electorale, Comisia Electorală Centrală aplică partidelor politice înregistrate în calitate de concurenți electorali sancțiunea complementară privind lipsirea de alocații de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni până la un an.

(5) Anularea înregistrării se aplică la solicitarea Comisiei Electorale Centrale, iar în cazul alegerilor locale – și la solicitarea consiliului electoral de circumscripție, prin hotărâre judecătorească definitivă care constată:

- a) folosirea de către concurentul electoral a fondurilor financiare și materiale nedecarate sau depășirea cheltuielilor peste plafonul mijloacelor din fondul electoral;
- b) utilizarea de către concurentul electoral a mijloacelor financiare din străinătate;
- c) nesuspendarea din funcție de către candidatul care are această obligație. În acest caz se anulează înregistrarea candidatului independent sau se exclude din lista concurentului electoral candidatul respectiv;
- d) încălcarea de către concurentul electoral a prevederilor art.52 alin.(3).

(6) În cazurile prevăzute la alin.(5), Comisia Electorală Centrală sau consiliul electoral de circumscripție adresează o cerere de anulare a înregistrării concurentului electoral, prin adoptarea unei hotărâri în acest sens, Curții de Apel Chișinău, în cazul alegerilor parlamentare și prezidențiale, sau instanței de judecată în a cărei rază teritorială se află consiliul electoral respectiv, în cazul alegerilor locale generale sau al alegerilor locale noi. Instanța de judecată va examina cererea și va emite o hotărâre asupra acesteia în decursul a 5 zile, dar nu mai târziu de ziua anterioară alegerilor.

Încălcarea prevederilor art. 75 din Codul electoral este constatată de către CEC prin scrisoarea anexată la sesizarea în cauză și denotă faptul că partidul contestat a acționat în repetate rânduri contrar prevederilor legale.

Codul Penal:

Încălcarea prevederilor art. 181¹. Coruperea alegătorilor

- (1) Oferirea sau darea de bani, bunuri, servicii ori de alte foloase în scopul determinării alegătorului să își exercite sau să nu își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale ori în cadrul referendumului se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 850 unități convenționale sau cu închisoare de la un an la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu

amendă în mărime de la 4000 la 6000 unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.

(2) În categoria bunurilor prevăzute la alin. (1) sînt incluse și băuturile alcoolice, produsele din tutun și produsele alimentare.

(3) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute la alin. (1) materiale și obiecte de agitație electorală, achitate din fondul electoral, ce poartă numele și prenumele candidatului, respectiv denumirea partidului politic, semne sau simboluri ale concurenților electorali, precum: afișe, pliante, cărți poștale, calendare, caiete, ilustrate, pixuri, brichete, cutii de chibrituri, insigne, ecusoane, CD-uri, DVD-uri, suporturi de stocare USB, fanioane, steaguri, cărți, pungii, tricouri, chipiuri, eșarfe, fulare, a căror valoare pentru o unitate nu depășește două unități convenționale.

Coruperea alegătorilor este o acțiune pe larg folosită în toate campaniile electorale de către Partidul Politic „ȘOR”. În acest sens au fost depuse numeroase contestații, iar în mass-media sunt virale înregistrările video cu dovezi ale acțiunilor de corupere a alegătorilor.

Magazinele Sociale și coruperea alegătorilor

Partidul Politic „ȘOR” a fost acuzat în repetate rânduri că ar corupe alegătorii prin magazinele sociale „MERIȘOR”, deschise în mai multe localități din țară. Primele patru magazine au fost deschise în contextul campaniei electorale pentru funcția de primar al or. Orhei. Atunci, Ilan Șor a realizat utilitatea folosirii magazinelor sociale în contextul situației social-economice deplorabile pentru coruperea alegătorilor în scopul obținerii unor rezultate politice favorabile. În cadrul magazinelor sociale „MERIȘOR” se pot face cumpărături doar în baza unor „carduri-speciale”, eliberate de Partidul Politic „ȘOR”. Jurnaliștii au documentat că în unele cazuri, aderarea la partidul Politic „Șor” era făcută chiar în incinta magazinelor sociale, pretextul fiind că nu poți procura produse alimentare fără a avea carnet de membru al partidului contestat sau fără afiliere directă cu acest partid.⁵

Comisia Electorală Centrală, declară, că a sesizat MAI în legătură cu acest fapt, întrucât constituie o abatere grav de la legislația în vigoare, însă nu a primit niciun răspuns de la organele coercitive ale statului.

Încălcarea art. 181² alin. (5) din Codul Penal. Finanțarea ilegală a partidelor politice sau a campaniilor electorale, încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare a partidelor politice sau ale fondurilor electorale

- Acceptarea cu bună știință a finanțării partidului politic sau a concurentului electoral din partea unui grup criminal organizat sau a unei organizații criminale.

---

⁵ https://anticoruptie.md/ro/investigatii/integritate/profil-de-partid-partidul-sor-frauda-bancara-liderul-cu-dosare-penale-discursul-de-ura-si-pomenile-electorale?fbclid=IwAR3eerfFBwfKBJBY5JPYvjt3DNu7ZXzNSr-Ue_Thvs7MoT2BOFpNmkaXtY

La acest capitol menționăm că Partidul Politic „Șor” a fost subiectul acuzațiilor că ar folosi mijlocare obscure pentru finanțarea diferitor acțiuni politice. Acest fapt este confirmat prin rapoartele financiare depuse la CEC prin care se constată că cel mai mare donator al partidului ar fi Ilan Șor, suspectat că ar fi liderul unui grup de crimă organizată ce a participat în fraudă bancară, dar și de către companiile afiliate lui Ilan Șor. Însăși Procuratura Generală califică mai mulți membri ai Partidului Politic „ȘOR” ca fiind membri ai unui grup criminal organizat, iar liderul acestui partid fiind liderul grupului. A se vedea cererile Procurorului General de încuviințare a ridicării imunității parlamentare a deputaților Frațiunii Partidului „ȘOR”.

58. Potrivit art. 22 alin. (1) lit. d) din Legea privind partidele politice, partidele politice, *încetarea activității partidelor politice* are loc prin *declarare a neconstituționalității partidului prin hotărîre a Curții Constituționale*.

V – CERINȚELE AUTORULUI SESIZĂRII

6. Admiterea prezentei sesizări spre examinare.
7. Declararea sesizării admisibilă.
8. Exercițarea jurisdicției constituționale în vederea declarării Partidului Politic „ȘOR” ca fiind partid neconstituțional.

VI – DECLARAȚIA ȘI SEMNĂTURA

9. Declar pe onoare că informațiile ce figurează în prezentul formular de sesizare sunt exacte.

Semnătura:

Dinu PLÎNGAU,

Digitally signed by Plîngău Dinu
Date: 2021.03.30 15:13:07 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Maria CIOBANU,

Liviu VOVC

Deputați

Digitally signed by Vovc Liviu
Date: 2021.03.30 15:15:09 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Locul: Chișinău, Bd. Ștefan cel Mare și Sfânt, 105, biroul 723, Parlamentul Republicii Moldova.

Data: 30 martie, 2021